

Kansallisen pölyttäjästrategian odotukset ja tuki kunnille

13.10.2022

*Luontokuntien pölyttäjäseminaari,
Athena-sali, Helsinki*

PÖLYKOORDI -hanke

Janne Heliölä, Suomen ympäristökeskus

Tilannekuva ja painetekijät esitetty taustaselvityksessä

- Tietopohja pölyttäjästrategian ehdotuksille.
 - Nykytietämys pölyttäjien tilasta Suomessa
 - Tärkeimmät painetekijät maassamme
 - Keinoja tilanteen parantamiseksi
 - Kv-esimerkkejä politiikkatoimista
- **Ladattavissa:**
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/334521>

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Suomen ympäristökeskuksen raportteja 34 | 2021

Pölyttäjien tila Suomessa

Kansallista pölyttäjästrategiaa
tukeva taustaselvitys

Janne Heliölä, Mikko Kuussaari & Juha Pöyry

Suomen ympäristökeskus

Strategiset tavoitteet

*Luonnonvaraisten lajien
suojelu*

+

*Tarhattujen pölyttäjien
kestävä käyttö*

**Pölyttäjien määrän ja monimuotoisuuden
väheneminen on pysäytetty.**

**Luonnon- ja viljelykasvien
pölytys on turvattu.**

Kaksi pääteemaa, yhteensä viisi aihepiiriä

Lisätään ja parannetaan pölyttäjien elinympäristöjä

- 1. Vahvistetaan taantuneiden pölyttäjälajien kantoja**
 - Toimenpiteet 1-4
- 2. Parannetaan pölyttäjien elinolosuhteita ja elinympäristöjä**
 - Toimenpiteet 5-8

Lisätään pölyttäjiä tukevaa tietoa ja toimintaa

- 3. Edistetään tarhattujen pölyttäjien turvallista käyttöä**
 - Toimenpiteet 9-13
- 4. Vahvistetaan pölyttäjien seuranta ja tutkimusta**
 - Toimenpiteet 14-22
- 5. Lisätään pölyttäjiin liittyvää tiedonvälitystä ja yhteistyötä**
 - Toimenpiteet 23-27

1. Vahvistetaan taantuneiden pölyttäjälajien kantoja

- a) Lisätään uhanalaisten pölyttäjien **elinympäristöjen hoitoa** ja kunnostamista
 - perinnebiotoopit, ruderaatit, väylien varret, paahdeympäristöt, metsänreunat,...
- b) Täydennetään ja kehitetään **suojelualueverkostoa** uhanalaisille pölyttäjille
- c) Lisätään ja ylläpidetään pölyttäjille tärkeitä **uuselinympäristöjä**
- d) Käytetään tarvittaessa **siirtoistutuksia** uhanalaisten pölyttäjien suojelussa

2. Parannetaan laaja-alaisesti pölyttäjien elinolosuhteita

- a) Lisätään monilajista **ravintokasvillisuutta** eri elinympäristöissä
 - Sekä rakennetuissa (puisto-) että luonnonympäristöissä
- b) Lisätään **paljaita maanlaikkuja sekä lahoppua** eri elinympäristöissä
 - Tärkeitä lisääntymispaikkoja
- c) Lisätään **luonnonmukaisen tuotannon** alaa 25 %:iin peltoalasta
- d) Vähennetään pölyttäjille haitallisten **painetekijöiden** vaikutuksia
 - Elinympäristöjen umpeenkasvu, kasvinsuojeluaineet, vieraslajit, ym.

3. Edistetään tarhattujen pölyttäjien turvallista käyttöä

- a) Parannetaan **tarhamehiläisten** terveyttä, hyvinvointia ja tuottavuutta
- b) Edistetään tarhattujen pölyttäjien **vastuullista käyttöä ja maahantuontia**
- c) Parannetaan **tuottajien tietämystä** pölytyspalvelujen hyödyistä
- d) Vahvistetaan eri tasoilla **yhteistyötä** mehiläisalan kehittämiseksi
- e) Varaudutaan **ilmastonmuutoksen** mehiläistarhaukselle tuomiin uhkiin

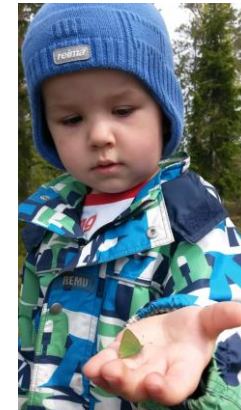
4. Vahvistetaan pölyttäjien seuranta ja tutkimusta

- a) Käynnistetään aiempaa täydentävä pölyttäjien **seurantakokonaisuus**
- b) Hyödynnetään mahdollista **EU-rahoitusta** pölyttäjien seurannassa
- c) Vahvistetaan **kansalaishavainnointiin** perustuvaa tiedonkeräämistä
- d) Lisätään tutkimusta pölyttäjien tarpeista ja hoitotoimien **vaikuttavuudesta**
- e) Kehitetään ja arvioidaan elinympäristöjen **hoitoa ja ennallistamiskeinoja**
- f) Kartoitetaan pölyttäjille merkittävien **elinympäristöjen esiintymistä**
- g) Selvitetään tarhattujen ja luonnonpölyttäjien välisiä **vuorovaikutuksia**
- h) Kartoitetaan **tarhamehiläisten** esiintymistä ja määriä
- i) Tuetaan **kasvinsuojeluaineiden ja biosidien** kestäväää käyttöä edistävää tutkimus- ja kehittämistyötä

5. Lisätään pölyttäjiä koskevaa tiedonvälitystä ja yhteistyötä

- a) Viestitään **päättäjille ja kansalaisille** pölyttäjien merkityksestä
- b) Vahvistetaan **lasten ja nuorten** pölyttäjätietämystä ja osallistumista
- c) Tarjotaan eri sektorien **toimijoille toimintaohjeita** pölyttäjien auttamiseksi
- d) Kehitetään **viranomaisahojen yhteistyötä** ja vahvistetaan sen koordinaatiota
- e) Vahvistetaan **elinkeinoelämän** osallistumista pölyttäjien suojeluun

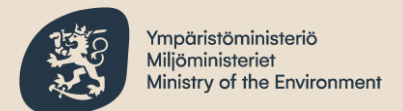

PÖLYKOORDI-hanke jalkauttaa strategian tavoitteita

- *Toimenpiteet ovat luonteeltaan ohjeellisia, eivät suoraan velvoittavia...*
- *Ilman sidosryhmien **aktivointia, tukea ja viestintää** strategia voi jäädä vain paperille.*
- Tueksi **PÖLYKOORDI-hanke** (2022-2023), jonka toteuttaa Suomen ympäristökeskus.
- Toimimme eri sidosryhmien 'help deskinä' kaikissa pölyttäjiin liittyvissä asioissa.
- Viestimme pölyttäjistä verkossa, somessa, lehdissä ja yleisöesitelmien avulla.
- POLYTTAJAT.FI –verkkosivusto pölyttäjätiedon ja –toiminnan pääareenaksi.
- **Meitä saa lähestyä kaikessa pölyttäjiin liittyvässä!**

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

POLYTTAJAT.FI kokoaa pölyttäjätietoa ja -toimintaa

- Perustietoja pölyttäjistä ja niiden tilasta, sekä lisätiedon lähteitä.
- Eri toimijoille keinoja auttaa pölyttäjiä omassa toiminnassa.

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Ajankohtaista

PÖLYKOORDI-hanke

Pölyttäjätietoa

Auttamiskeinoja

Materiaalit

Yhteystiedot

Polyttajat.fi

Polyttajat.fi on pölyttäjien asialla. Tälle sivustolle on koottu keskeiset tiedot ja tietolähteet pölyttäjien tilasta maassamme, sekä eri toimijoille suunnattuja ohjeita pölyttäjien auttamiseksi. Lisäksi välitämme tietoa pölyttäjien suojeluun liittyvistä tapahtumista. Jokainen voi tehdä jotain auttaakseen pölyttäjiä!

Nämä verkkosivut on tuotettu osana Suomen ympäristökeskuksen toteuttamaa PÖLYKOORDI-hanketta.

Lue lisää hankkeesta

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Miten kunnat voivat edistää pölyttäjästrategiaa?

- **Kunta-Helmi** tarjoaa rahoitusta pölyttäjiä(kin) hyödyttävälle elinympäristöjen hoitotoimille.
 - Perinnebiotoopit, paahdeympäristöt, ...
- Tehokkainta on vaikuttaa kunnan **oman maankäytön ratkaisulla**:
 - Viher- ja puistoalueiden suunnittelu, ml. istutettavat lajit ja lajikkeet
 - Tekoniittyjen ja/tai maisemapeltojen perustaminen; ruderaattialueiden hoito
 - Kadunvarsien niiton/raivauksen tapa ja aika; reunametsien väljennys ja tekopötkelöt
- Asukkaiden aktivointi pölyttäjiin liittyvän **viestinnän** avulla:
 - Välittämällä tietoa keinoista auttaa pölyttäjiä omissa pihoissa ja puutarhoissa
 - Tukemalla talkootoimintaa ja tarjoamalla hoitokohteita kunnan mailta

Mitä tukea PÖLYKOORDI voi kunnille tarjota?

- Voimme tarjota **suunnitteluapua** hoito- tai kunnostushankkeiden valmistelussa, esim. Kunta-Helmeen liittyen.
 - Yhdessä Tapiio oy:n kanssa tätä jo vireillä **Salossa** ja **Tampereella**.
 - Vastaavasti voimme suositella, miten **minimoida haittoja** erilaisissa rakennushankkeissa.
- Suomesta ja suomeksi ei ole tarjolla tietoa tai ohjeita keinoista auttaa pölyttäjiä rakennetuissa ympäristöissä...
 - Talven aikana tuotamme kv-kokemuksista **kirjallisuuskatsauksen** eri mahdollisuuksista.
 - Tavoitteena tarjota kunnissa suoraan käyttökelpoisia toimintaohjeita ja -malleja.
 - Tiedotamme katsauksen valmistumisesta aikanaan mm. Luontokunnat-verkoston kautta.
- Voimme vieraila **esitelmöimässä** pölyttäjistä sopivissa tilaisuuksissa, tai tuottaa pölyttäjistä **sisältöjä** ohje-, viestintä- tms. materiaaleihinne.

Miten PÖLYKOORDI-hankkeelta voi saada tukea?

- Tutustu ensin sivustoomme www.polyttajat.fi.
- Sieltä löytyy ohje- ym. materiaalien lisäksi myös hanketutkijoiden yhteystiedot.
- Laita sähköpostia tai soita, niin mietitään yhdessä miten voisimme auttaa!

Työryhmä

Janne Heliölä

Suomen ympäristökeskus SYKE
+358 40 014 8654
janne.heliola@syke.fi

Riku Lumiaro

Suomen ympäristökeskus SYKE
+358 40 509 8654
riku.lumiaro@syke.fi

Mikko Kuussaari

Suomen ympäristökeskus SYKE
+358 295 251 331
mikko.kuussaari@syke.fi

Ida-Maria Huikkonen

Suomen ympäristökeskus SYKE
+358 295 252 255
ida-maria.huikkonen@syke.fi

Marjaana Toivonen

Suomen ympäristökeskus SYKE
+358 29 525 2194
marjaana.toivonen@syke.fi

KIITOS!

POLYTÄJÄT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment